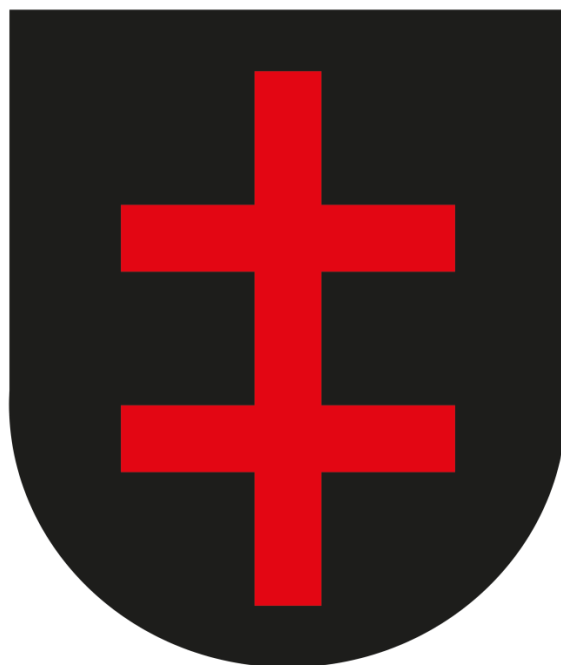

Załącznik do uchwały Nr LXIII/440/2023
Rady Miejskiej w Skaryszewie
z dnia 30.03.2023r.

**Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi
oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie
Miasta i Gminy Skaryszew**

**MIASTO I GMINA SKARYSZEW
POWIAT RADOMSKI
WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE**

SKARYSZEW 2023

SPIS TREŚCI

1. Spis treści	str. 2
2. Wprowadzenie	str. 3
3. Postanowienia ogólne	str. 5
4. Formy opieki nad zwierzętami	str. 6
5. Działania edukacyjne	str. 7
6. Realizacja programu	str. 8
7. Finansowanie programu	str. 9

WPROWADZENIE

Światowa Deklaracja Praw Zwierząt uchwalona w roku 1977 w Londynie przez Międzynarodową Federację Praw Zwierząt, zaczynająca się od słów: „Z uwagi na to, że każde zwierzę ma pewne prawa, że nieznajomość i lekceważenie tych praw spowodowały człowieka i prowadzą go nadal na drogę przestępstw przeciwko naturze i zwierzętom; że uznanie przez gatunek ludzki prawa innych gatunków zwierzęcych do egzystencji stanowi podstawę współistnienia wszystkich istot żywych; że człowiek popełnia zbrodnię ludobójstwa; że poszanowanie zwierząt przez człowieka wiąże się z poszanowaniem ludzi między sobą i że już od najmłodszych lat należy człowieka uczyć obserwować, rozumieć, szanować i kochać zwierzęta (...)”, kompleksowo prezentuje kluczowe postulaty i pożądane wzorce odnoszące się do postępowania człowieka wobec zwierząt.

Z treści Deklaracji wynika m.in., że „każde zwierzę ma prawo oczekiwać od człowieka poszanowania, opieki i ochrony” oraz „porzucenie zwierzęcia jest aktem okrutnym i nikczemnym”. Problem respektowania praw zwierząt i podejścia do ich kwestii w sposób opierający się na zasadach humanitaryzmu, empatii i troski wymaga działań na szczeblu światowym i dążenia do kształtowania i rozwijania świadomych, zgodnych z tymi zasadami postaw. Deklaracja jest postulowanym zestawem reguł postępowania, zapewnia wytyczne i nadaje kierunki rozwoju na poziomie poszczególnych państw. Treść preambuły, jak i cały akt prawny, jest powszechnie uznany za pewnego rodzaju konstytucję torującą drogę dalszym rozwiązaniom normatywnym w tym zakresie. Choć Deklaracja nie ma charakteru wiążącego, to jednak wywarła duży wpływ na obecny kształt statusu prawnego zwierząt.

Na szczeblu prawa polskiego szeroko rozumiana ochrona zwierząt regulowana jest aktami rangi ustawowej i aktami do niej wykonawczymi – rozporządzeniami. Są one implementacją przepisów ustanowionych w obrębie Unii Europejskiej oraz wyrazem potrzeby regulacji zagadnień związanych z ochroną zwierząt w prawie krajowym. Dotychczas obowiązująca ustawa o ochronie zwierząt z dniem 16 września 2011 roku uległa zmianie, rozszerzając zakres objęty regulacją prawną. Zmiana ustawy stanowi odzwierciedlenie potrzeby reagowania na zmieniające się otoczenie i jego aktualne zagrożenia. Poszerzeniu uległ m.in. katalog zakazów związanych z niewłaściwym traktowaniem zwierząt oraz obowiązki w zakresie ich ochrony na szczeblu gminnym. Problemy wcześniej niedostrzeżone lub nie wywierające skutków o zasięgu ogólnym zostały uwzględnione w nowo obowiązujących postanowieniach. Mając na uwadze fakt, że zwierzę nie jest rzeczą, a istotą żyjącą i zdolną do odczuwania bólu oraz cierpienia, człowiek jest mu winien poszanowanie, ochronę oraz opiekę. Do zasadniczych praw zwierząt zalicza się najczęściej prawo do życia i prawo do wolności od cierpienia. Każde zwierzę wymaga traktowania w sposób humanitarny, czyli uwzględniający jego potrzeby i zapewniający mu opiekę i ochronę. Zabronione jest niehumanitarne zabijanie oraz znęcanie się nad zwierzętami, które należy rozumieć jako zadawanie lub świadome dopuszczanie do zadawania bólu lub cierpienia.

Ból i cierpienie zadaje się zwierzęciu również poprzez porzucanie go przez właściciela bądź przez inną osobę, pod której opieką zwierzę pozostaje. Problem porzucania zwierząt, w szczególności psów i kotów, prowadzący do ich bezdomności, z roku na rok przybiera coraz

większe rozmiary. Bezdomność zwierząt jest zagadnieniem złożonym, a jego źródeł należy doszukiwać się w zachowaniach i postawach ludzkich.

W Polsce każdego roku dziesiątki tysięcy psów i kotów jest porzucanych przez swoich właścicieli. Najczęstszym powodem takiego postępowania jest ludzka niedojrzałość i nieodpowiedzialność, prowadząca do podejmowania nieprzemyślanych decyzji, których skutki ważą na dalszym życiu i zdrowiu będących pod opieką człowieka zwierząt domowych. Całkowicie zależne od pomocy człowieka zwierzę w momencie porzucenia jest bezbronne, zdezorientowane i niezdolne do samodzielnego życia. Takie zdarzenia zazwyczaj prowadzą do traumatycznych przeżyć, trwałego urazu i nieufności w stosunku do wszystkich ludzi. Bezdomność zwierząt jest często również skutkiem zmieniającej się mody na określone rasy i gatunki, co prowadzi do pozbywania się zwierząt uznawanych obecnie za mniej popularne. Pozbywanie się psów i kotów z hodowli i targowisk oraz ich niekontrolowane nadmierne rozmnażanie również przyczynia się do wzrostu liczby zwierząt bezdomnych.

Za problem bezdomności zwierząt odpowiedzialność ponosi człowiek i to on powinien zmienić swoje postawy i postępowanie, aby sytuacja mogła ulec poprawie. Los zwierząt zależy całkowicie od świadomych i odpowiedzialnych działań ludzi, którzy swoim postępowaniem wobec zwierząt dają wyraz poszanowaniu zasad humanitaryzmu i jednocześnie świadectwo własnego człowieczeństwa.

Przeciwdziałać bezdomności może każdy, a zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom należy do zadań własnych gminy i jest regulowane ustawowo. Nowelizacja ustawy o ochronie zwierząt, dostrzegając narastający problem bezdomności i konieczności jej skutecznego zapobiegania, poszerza katalog obowiązkowych elementów gminnego programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania ich bezdomności.

Istota Programu Opieki nad Zwierzętami Bezdomnymi oraz Zapobiegania Bezdomności Zwierząt w Gminie może być rozpatrywana wielopoziomowo. Oprócz oczywistego wymogu prawnego, nałożonego na gminy przepisami znowelizowanej ustawy, znaczenie Programu powinno być również analizowane z perspektywy wymiaru społeczno-kulturowego. Kwestia nastawienia do problematyki związanej z ochroną zwierząt, opieką nad nimi oraz sposobami zapobiegania ich bezdomności jest odzwierciedleniem poziomu świadomości społeczeństwa i jego rozwoju. Społeczność rozumiejąca istotę poszanowania praw zwierząt, dążąca do zapewnienia im godnych warunków bytowania i potępiająca postawy niezgodne z tymi zasadami postrzegana jest jako wysoko rozwinięta, cywilizacyjnie zaawansowana i humanitarna.

Bezdomność zwierząt jest nierozzerwalnie związana z postępowaniem człowieka i nie można jej skutecznie zapobiec bez zmiany całego systemu wartości, postaw i niejednokrotnie głęboko zakorzenionych przekonań opartych na lekceważącym podejściu do materii związanej z poszanowaniem praw zwierząt. Podnoszenie świadomości społecznej, edukacja w tym zakresie i dążenie do budowy społeczeństwa rozważnego i rozwiniętego powinno być priorytetem również na poziomie poszczególnych gmin. Gmina jako jednostka samorządu terytorialnego lokalnie najbliższa swoim mieszkańcom może i powinna prowadzić działania mające na celu zmianę myślenia społeczności, a co za tym idzie zmianę warunków życia ludzi oraz zależnych od ich dobrej woli zwierząt. To w jaki sposób zagadnienie ochrony zwierząt i zapobiegania ich bezdomności jest rozwiązywane na szczeblu gminnym obrazuje zdolność właściwego organizowania i zarządzania materią należącą do kompetencji własnych gminy

i jednocześnie stanowi wyraz przykładowego postępowania i promowania postaw społecznie pożądaných i akceptowalnych.

ROZDZIAŁ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta i Gminy Skaryszew w 2023r. ma zastosowanie do wszystkich bezdomnych zwierząt domowych i gospodarskich, a w szczególności do psów i kotów przebywających w administracyjnych granicach gminy.

§ 1.

1. Ilekróć w programie jest mowa o:

- 1) **Urządzie** – należy przez to rozumieć Urząd Miasta i Gminy w Skaryszewie
- 2) **Referacie** – należy przez to rozumieć Referat Nieruchomości i Ochrony Środowiska
- 3) **Schronisku** - należy przez to rozumieć Schronisko dla bezdomnych zwierząt w Skaryszewie ul. Dzierżkowska 1
- 4) **Ustawie** – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt
- 5) **Zwierzętach bezdomnych** – należy przez to rozumieć zwierzęta, o których mowa w ustawie
- 6) **Kotach wolno żyjących (dzikich)** – należy przez to rozumieć koty nieudomowione żyjące w warunkach niezależnych od człowieka
- 7) **Programie** – należy przez to rozumieć Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta i Gminy Skaryszew w 2023r.

§ 2.

1. Działania związane z realizacją Programu prowadzone są przez Referat Nieruchomości i Ochrony Środowiska przy pomocy :

- 1) Schroniska dla bezdomnych zwierząt w Skaryszewie,
- 2) współpracy z organizacjami pozarządowymi, których celem statutowym jest ochrona zwierząt,
- 3) policji.

ROZDZIAŁ II

FORMY OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI I SPOSOBY ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI

§3.

Jedną z form likwidowania bezdomności psów i kotów jest wyłapywanie zwierząt, które uciekły, zbłąkały się lub zostały porzucone i nie ma możliwości ustalenia ich właścicieli lub innych osób, pod których opieką zwierzęta dotychczas przebywały. Czynione będą starania by zapewnić opiekę tym zwierzętom poprzez następujące działania:

1. Wyłapywanie z terenu Gminy psów i kotów bezdomnych, zagubionych, wałęsających się, pozostających bez opieki właściciela - działanie ciągłe.
2. Zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt w Skaryszewie przy ul. Dzierzkowskiej 1, 26-640 Skaryszew.
3. W przypadku zagrożenia dla ludzi i mienia, możliwość natychmiastowego odławiania bezdomnego zwierzęcia przez osoby uprawnione.
4. Współpraca ze schroniskiem, organizacjami społecznymi, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, oraz osobami prawnymi i fizycznymi, na rzecz zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom i zapobiegania ich bezdomności.
5. Umożliwienie przekazania pod tymczasową opiekę schroniska lub hotelu, zwierząt, które w wyniku wypadków losowych (zgon właściciela, długotrwały pobyt w szpitalu, itp.) utraciły jedynego właściciela i nie ma możliwości ustalenia innych osób pod opiekę których trafiłoby zwierzę, zapewnienie im schronienia, wyżywienia i w miarę potrzeby opiekę lekarsko-weterynaryjną.
6. Poszukiwanie nowych właścicieli dla zwierząt bezdomnych przebywających tymczasowo w schronisku.
7. Koty wolno żyjące, bytujące głównie w piwnicach budynków mieszkalnych są elementem ekosystemu miejskiego a ich obecność zapobiega rozprzestrzenianiu się gryzoni (mysz i szczurów). Kotów tych nie należy wyłapywać i umieszczać w schronisku lecz stwarzać im warunki do bytowania w miejscach ich

dotychczasowego schronienia. Są one dokarmiane przez mieszkańców, którzy nie zgłaszają sprzeciwu ich obecności. W przypadku ich nadmiernej liczby i stwarzania uciążliwości będą odławiane.

8. Gmina powierzy zadanie punktu informacyjnego ds. interwencji w sprawach: zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom, udzielania pomocy lekarsko-weterynaryjnej zwierzętom poszkodowanym w wypadkach komunikacyjnych, których właścicieli nie ustalono, przyjmowaniu zgłoszeń o błąkających się zwierzętach, itp. Osobami wyznaczonymi do kontaktu są Pracownicy Referatu Nieruchomości i Ochrony Środowiska tel. 48 610 30 89 wew. 116.

9. Wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich, zwierzęta będą umieszczane na terenie gospodarstwa rolnego w miejscowości Bogusławice, 26 – 640 Skaryszew.

10. Na odbiór zwłok zwierzęcych, wymagających unieszkodliwienia zawarta została umowa z firmą Maciej Glijer - BAROS.

ROZDZIAŁ III

DZIAŁANIA EDUKACYJNE

§ 4.

Poprzez edukację rozumiemy ogół działań ukierunkowanych na wywołanie zamierzonych i celowych zmian. Punktem wyjściowym do przeprowadzenia zmian jest zazwyczaj zastana sytuacja, wymagająca podjęcia odpowiednich i oczekiwanych kroków, służących poprawie warunków ogólnych. Przeprowadzanie działań edukacyjnych jest postępowaniem świadomym oraz celowym, a oczekiwane zmiany mają być względnie głębokie i trwałe. Akcje informacyjno-edukacyjne dla mieszkańców pozwalają na kształtowanie świadomych postaw obywatelskich i wdrażanie prawidłowych zachowań. Działalność edukacyjna Gminy przyczynia się do podnoszenia świadomości jej mieszkańców, co w konsekwencji prowadzi do rozważnego i zgodnego z przepisami i zasadami postępowania w sytuacjach związanych z ochroną zwierząt oraz przeciwdziałaniem ich bezdomności. Szeroko zakrojona działalność informacyjno-edukacyjna Gminy niesie ze sobą pozytywny wymiar w zakresie podnoszenia poziomu wiedzy oraz świadomości i tym samym przyczynia się do ochrony ludzi i zwierząt. Utrwalanie właściwych kierunków postępowania ma na celu wdrożenie pożądanых zmian i ich jak najszersze promowanie. Działania edukacyjne są kluczowym elementem realizacji Programu i warunkiem jego powodzenia, jako że tylko oczekiwana zmiana postaw mieszkańców może wpłynąć na poprawę sytuacji i efektywność założeń wymienionych w niniejszym dokumencie. Edukacja mieszkańców jest działaniem długofalowym i może odbywać się poprzez takie formy nauczania jak m.in. konferencje, szkolenia, warsztaty, kampanie informacyjne, akcje edukacyjne, publikacje, filmy, foldery, plakaty, wystawy, itp. Materiały edukacyjne mogą być udostępniane i rozprowadzane poprzez przychodnie

i lecznice weterynaryjne, sklepy zoologiczne, schronisko, stowarzyszenia i organizacje społeczne, których statutowym celem jest ochrona zwierząt. Istotnym elementem kampanii edukacyjnej jest promocja Programu oraz pozyskiwanie partnerów medialnych: prasowych, a także w miarę możliwości i dostępności - radiowych i telewizyjnych. Jak najszerzej zakrojona akcja propagująca założenia i postulaty Programu umożliwi dotarcie z informacją do wszystkich zainteresowanych – mieszkańców Gminy.

ROZDZIAŁ IV REALIZACJA PROGRAMU

§ 5.

1. Miasto i Gmina Skaryszew zapewnia opiekę bezdomnym zwierzętom poprzez prowadzenie Schroniska dla bezdomnych zwierząt przy ul. Dzierzkowskiej 1 w Skaryszewie.

2. Przeszkoleni (w zakresie odławiania zwierząt) pracownicy schroniska na podstawie otrzymanego zgłoszenia i po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, mającego na celu potwierdzenie bezdomności zwierzęcia, umieszczają go, po odłowieniu, w schronisku.

Na terenie Gminy Skaryszew odławianie bezdomnych zwierząt ma charakter stały.

Odławianiu podlegają zwierzęta bezdomne, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale dotąd pozostawały. Dla odłowionych i umieszczonych w schronisku zwierząt ustala się 15 - dniowy okres kwarantanny, w którym nie mogą być one oddane do adopcji oraz poddane żadnym zabiegom chirurgicznym, z wyjątkiem ratujących życie. Po upływie wskazanego okresu psy poddawane są sterylizacji lub kastracji, chipowane oraz przygotowywane do adopcji. Podczas okresu kwarantanny schronisko ma obowiązek poszukiwania właścicieli tych zwierząt poprzez umieszczenie informacji dotyczącej pobytu tych zwierząt w schronisku m. in. na stronach:

<https://www.facebook.com/Schronisko.W.Skaryszewie>

<https://skaryszew.pl/cms/25129/psy-do-adopcji>

3. Właścicielowi zwierzęcia przysługuje prawo ubiegania się o jego wydanie po udokumentowaniu prawa własności do niego. Zasady przyjmowania, utrzymywania i wydawania zwierząt w schronisku określa Regulamin Schroniska przyjęty przez Burmistrza Miasta i Gminy Skaryszew.

§ 6.

1. Sprawowanie opieki nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie, realizowane jest w oparciu o pracowników schroniska, wolontariuszy oraz przy współpracy z organizacjami społecznymi, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.

2. Opieka obejmuje w szczególności :

- 1) odrobaczanie i zwalczanie pasożytów zewnętrznych, dokarmianie w okresie utrudnionego dostępu do samodzielnego pozyskiwania pokarmu (zima) we współpracy z organizacjami społecznymi, opiekującymi się wolnożyjącymi kotami, karmą oraz innymi środkami zakupionymi przez Urząd,

- 2) finansowanie kastracji i sterylizacji wolnożyjących kotów,
- 3) zapewnienie opieki rannym i chorym kotom w domach tymczasowych.

§ 7.

1. Ślepe mioty są usypiane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Usypianie ślepych miotów dokonywane jest przez Przychodnię Weterynaryjną „TOM-WET” Tomasz Tyburski, ul. Złota 1, 26-640 Skaryszew na podstawie zawartej umowy na świadczenie usług weterynaryjnych.

§ 8.

1. W przypadku wystąpienia zdarzenia wymagającego zapewnienia opieki zwierzętom gospodarskim pochodzącym z terenu Gminy Skaryszew, zwierzęta będą umieszczane na terenie gospodarstwa rolnego w miejscowości Bogusławice, 26 – 640 Skaryszew. Właściciel wyraził zgodę na przyjęcie - w razie doraźnej potrzeby-zwierzęcia gospodarskiego i sprawowanie nad nim odpowiedniej opieki. W takim przypadku koszty pokryje Gmina na podstawie zawartej umowy zlecenie.
2. Koszty opieki i bytowania pokrywane będą ze środków pozyskanych ze sprzedaży zwierząt.

§ 9.

1. W przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt bezdomnych lub dzikich całodobową opiekę zapewnia Przychodnia Weterynaryjna „TOM-WET” Tomasz Tyburski, ul. Złota 1, 26-640 Skaryszew pod nr tel. 512 – 128 - 820.

ROZDZIAŁ V FINANSOWANIE PROGRAMU

§ 10.

1. Koszty realizacji programu ponosi Gmina Skaryszew.
2. W budżecie Gminy Skaryszew w bieżącym 2023 roku na realizację „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta i Gminy Skaryszew” przeznaczono środki w wysokości 357 430,00 zł. Jest to kwota zarezerwowana na realizację wszelkich zadań wynikających z programu, a w tym kosztów utrzymania i funkcjonowania schroniska bezdomnych zwierząt w Skaryszewie, przy pomocy którego program jest realizowany. Pracownicy schroniska zajmują się bowiem odławianiem bezdomnych zwierząt oraz opieką i utrzymaniem ich w schronisku.
Plan wydatkowania środków przedstawia się następująco:
 - kwota 29 900 zł - zakup karmy;
 - kwota 38 200 zł – usługi weterynaryjne (w tym całodobowa opieka weterynaryjna w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt, sterylizacja, kastracja, a także usypianie ślepych miotów);
 - kwota 8 000 zł - dodatkowe zabiegi sterylizacji oraz kastracji;

- kwota 3 450 zł – dodatkowe usługi związane z opieką nad zwierzętami (w tym m.in. hotelowanie i dokarmianie kotów wolnożyjących, odbiór zwłok zwierzęcych, wymagających unieszkodliwienia, deratyzacja schroniska);
- kwota 55 000 zł – zakup materiałów i wyposażenia niezbędnych do funkcjonowania schroniska dla bezdomnych zwierząt;
- kwota 25 000 zł - przeznaczona na sfinansowanie zakupu energii na funkcjonującym schronisku dla bezdomnych zwierząt;
- kwota 220 780 zł – wynagrodzenia pracownicze oraz różne opłaty i składki związane z zatrudnieniem osób pracujących w Schronisku dla bezdomnych zwierząt w Skaryszewie.